

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 14P/108/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123207102
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrea Tomašovičová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2023:2123207102.1

Uznesenie

Okresný súd Trnava v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: Lukáš Betyár, nar. 6.9.2023, trvale bytom Trnava, t.č. Fakultná nemocnica Trnava, dieťa rodičov - matka: Vlasta Betyárová, nar. 21.2.1992, trvale bytom Trnava, a otec: neuvedený, o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd n a r i a d ť u j e neodkladné opatrenie, ktorým dočasne zveruje maloletého Lukáša Betyára, nar. 6.9.2023, do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov, do Centra pre deti a rodiny Pečeňady, Pečeňady 66, ktoré neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

II. Súd z a č í n a konanie vo veci náhradnej starostlivosti o maloleté dieťa.

III. Súd u s t a n o v u j e Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, Jána Bottu č. 4, Trnava, za procesného opatrovníka na zastupovanie maloletého Lukáša v konaní.

o d ô v o d n e n i e :

1. Dňa 12.9.2023 o 13.47 hod. bol tunajšiemu súdu doručený návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by bol maloletý dočasne zverený do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov, a to do Centra pre deti a rodiny Pečeňady.

2. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia bol odôvodnený tým, že dňa 11.9.2023 bolo navrhovateľovi doručené Fakultnou nemocnicou Trnava oznámenie o narodení dieťaťa G.R. V., O.. X.X.XXXX, s pôrodnou hmotnosťou 2.090 g a 41 cm. U matky sa jedná o tretí pôrod, jej ďalšie dve deti sú v starostlivosti otcov. Maloletý G. v rodnom liste otca uvedeného nemá. Matka oznámila sociálnej pracovníčke FN Trnava, že Okresný súd Trnava jej nariadil protialkoholickú pobytovú liečbu. FN Trnava požiadala o prešetrenie pomerov v domácnosti sestry matky G. V. na adrese O. B. XX, Z., kde sa má matka spolu s dieťaťom po prepustení z nemocnice nasťahovať, pretože na adrese jej pobytu nemá vytvorené riadne podmienky pre starostlivosť o dieťa. Navrhovateľ ešte toho istého dňa navštívil matku dieťaťa vo FN Trnava, pričom matka uviedla, že sa o dieťa chce postarať. V domácnosti na adrese Š. N. XX, Z., spolu s ňou bývajú aj jej dvaja strýkovia Y. a E. V. a synovec Y. Y.. Pre dieťa tam nemá vytvorené vhodné podmienky, preto pôjde bývať k sestre G. V., ktorá žije na adrese O. B.N. XX, Z. s partnerom a dcérou, a kde má pripravenú kompletnú výbavičku pre dieťa. Ak by nemohla ísť bývať k sestre, hľadala by si azylový dom. Svoje staršie deti matka nenavštevuje, dcéra Karin Toráčová, nar. 8.9.2013, žije so svojim otcom U. Z. v P. a dcéra L. K., O.. X.X.XXXX, bola zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke zo strany otca L. K. a býva na adrese X. XXX. Matka uviedla, že bola odsúdená za nebezpečné vyhrážanie. Po výkone trestu v ÚVTOS Ilava, nastúpila do Veľkého Zálužia na „odvykačku“. Ambulantne sa liečila u MUDr. Vida, naposledy bola u neho cca pred 8 mesiacmi. Okresný súd Trnava vydal dňa 6.6.2023 uznesenie č.k. 35Nt/24/2023-16, ktorým matke zmenil spôsob výkonu

ochranného protialkoholického liečenia, z ambulantnej na ústavnú formu. Matka dieťaťa tvrdila, že počas tehotenstva alkohol nepožívala.

Dieťa bolo po narodení umiestnené na JIS novorodeneckého oddelenia. Primárka novorodeneckého oddelenia MUDr. Lenka Gajdošová sa vyjadrila, že dieťa sa javí ako zdravé, na JIS bolo prijaté z dôvodu nízkej pôrodnej hmotnosti. Maloletý G. nevykazoval abstinenčné príznaky, preto ho previezli z JIS na novorodenecké oddelenie, nemá však ešte spravené všetky skriningové testy. Navrhovateľ následne vykonal šetrenie v domácnosti tety maloletého G. V., ktorá sa počas návštevy vyjadrila, že nie je pravda, že by matka s maloletým mohla žiť v jej domácnosti a tiež nie je pravda, že by v jej domácnosti mala pripravenú výbavičku pre dieťa. V domácnosti žije s partnerom a otcom ich detí U. Z., ako aj s ich dcérou S. Z., O.. X.X.XXXX. Matka dieťaťa žiadala, aby ju zobrala s dieťaťom k nim na dva týždne, kým si zabezpečí bývanie v azylovom dome, s čím však nesúhlasili. Matka dieťaťa je závislá na alkohole, pila aj počas tehotenstva aj napriek tomu, že chodila na ambulantné liečenie. Lekár jej počas návštevy robil skúšku na alkohol a mala pozitívny výsledok. Súdu preto podal správu, a súd jej nariadil ústavné liečenie. O staršie deti sa matka nestará, výživné na deti neplatí.

Vzhľadom na skutočnosť, že matka dieťaťa nemá vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť o maloletého G.R., je závislá na alkohole, má súdom nariadené ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou, zanedbáva starostlivosť o staršie deti, bol navrhovateľ toho názoru, že v starostlivosti matky je život, zdravie a zdravý psychický a fyzický vývin novorodenca ohrozený. Aktuálne nie je nik z rodiny ani blízkych osôb, kto by dokázal dieťaťu zabezpečiť starostlivosť. Z toho dôvodu je nevyhnutné a aj v záujme ochrany života a zdravia maloletého dieťaťa, jeho okamžité umiestnenie do CDR Pečeňady.

3. Súd sa oboznámil s podaným návrhom, s pripojeným rodným listom maloletého a s uznesením Okresného súdu Trnava č.k. 35Nt/24/2023-16 zo dňa 6.6.2023.

4. Podľa § 2 ods. 1 a 2 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. (1) Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len "účastník") a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak. (2)

5. Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

6. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

7. Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. (1) K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva. (2)

8. Podľa § 328 ods. 1 a 3 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne. (1) Uznesenie, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, je súd povinný písomne vyhotoviť a odoslať. (3)

9. Podľa § 329 ods. 1 a 2 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. (1) Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie. (2)

10. Podľa § 330 ods. 1 a 2 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. (1) Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej. (2)

11. Podľa § 331 ods. 1 CSP, návrh na nariadenie neodkladného opatrenia doručí súd ostatným stranám až spolu s uznesením, ktorým bolo neodkladné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na jeho nariadenie odmietnutý alebo zamietnutý, uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí ani prípadné odvolanie navrhovateľa súd ostatným stranám nedoručuje; uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo neodkladné opatrenie nariadené.

12. Podľa § 332 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

13. Podľa § 333 CSP, neodkladné opatrenie zanikne, ak uplynul čas, na ktorý bolo nariadené.

14. Podľa § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

15. Podľa § 363 CMP, súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

16. Podľa § 365 ods. 1 až 3 CMP, ak sa ocitne maloletý bez akejkoľvek starostlivosti alebo ak je jeho život, zdravie a priaznivý vývoj vážne ohrozený alebo narušený, súd neodkladným opatrením nariadi, aby bol maloletý dočasne zverený do starostlivosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorú v uznesení určí. (1) O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 24 hodín od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví. (2) Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené. (3)

17. Neodkladné opatrenia sú primárne upravené v ustanoveniach § 324 a nasl. CSP, pričom ustanovenia § 360 a nasl. CMP upravujú potom len niektoré otázky týkajúce sa neodkladných opatrení súdu, a to ako výnimky zo všeobecnej právnej úpravy podľa CSP. Na rozdiel od sporového konania, podľa právnej úpravy mimosporového konania je možné nariadiť neodkladné opatrenie nielen na návrh, ale aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať bez návrhu. Neodkladné opatrenie je vo svojej podstate prostriedkom naliehavej procesnej ochrany a je určené na riešenie takých situácií, kde je potrebný rýchly zásah súdu, rýchla úprava pomerov účastníkov konania. Predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia je, aby sa aspoň osvedčila potreba neodkladnej úpravy, o ktorej nemôžu byť vážne pochybnosti, pričom táto úprava sa musí javiť ako naliehavá. K nariadeniu neodkladného opatrenia vo veciach starostlivosti o maloletých by mal súd pristúpiť, najmä ak je ohrozená výživa maloletého dieťa alebo nie je zabezpečená riadna starostlivosť o maloleté dieťa.

18. Navrhovateľ sa svojím návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhal umiestnenia maloletého v zariadení, ktoré by maloletému poskytovalo potrebnú starostlivosť, nakoľko matka je závislá na alkohole a z toho dôvodu má súdom nariadené ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou, pila aj počas tehotenstva a to aj napriek tomu, že v tej dobe mala nariadené ambulantné liečenie. Matka nezabezpečuje starostlivosť ani o svoje dve staršie deti, voči ktorým si neplní ani vyživovaciu povinnosť. Pre starostlivosť o maloletého G. nemá vytvorené vhodné podmienky a nedokáže dieťaťu zabezpečiť ani základné životné potreby, takže život, zdravie a zdravý psychický a fyzický vývin novorodenca je v starostlivosti matky vážne ohrozený. Aktuálne nie je ani z rodiny a ani z blízkych osôb nikto, kto by dieťaťu mohol zabezpečiť starostlivosť.

19. Po oboznámení sa s návrhom a ostatnými listinnými dôkazmi mal súd za to, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia je dôvodný, keď bolo osvedčené, že maloletý je v súčasnosti bez potrebnej starostlivosti, ktorú matka ani nikto z príbuzných nevie zabezpečiť, čím je vážne ohrozený život a zdravie maloletého dieťaťa. Vzhľadom na uvedené bolo potrebné maloletého dočasne umiestniť do Rodinného detského domova Trnava.

20. Podľa § 360 ods. 2 CMP, ak súd nariadi neodkladné opatrenie bez návrhu pred začatím konania vo veci samej, začne konanie vo veci samej alebo poučí účastníkov o možnosti podať návrh na začatie konania vo veci samej.

21. Podľa § 23 ods. 2 CMP, ak tento zákon neustanovuje inak, možno začať konanie aj bez návrhu. O začatí konania bez návrhu súd vydá uznesenie.

22. Keďže návrh vo veci samej nebol podaný, pričom súd mal za to, že je potrebné ďalej konať o náhradnej starostlivosti o maloletého, súd začal v zmysle § 360 ods. 2 CMP vo výroku II. konanie o náhradnej starostlivosti o maloleté dieťa.

23. Podľa § 30 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), ak dôjde k stretnutiu záujmov zákonného zástupcu so záujmami zastúpeného alebo k stretnutiu záujmov tých, ktorých zastupuje ten istý zákonný zástupca, ustanoví súd osobitného zástupcu.

24. Podľa § 31 ods. 2 Zákona o rodine (ďalej len „ZR“), žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom; v takom prípade súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať (ďalej len „kolízny opatrovník“).

25. Podľa § 31 ods. 3 ZR, kolízneho opatrovníka súd ustanoví aj v prípadoch, ak maloleté dieťa nemá zákonného zástupcu alebo ak zákonný zástupca nemôže z vážneho dôvodu maloleté dieťa v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať.

26. Podľa § 31 ods. 4 ZR, na ustanovenie kolízneho opatrovníka sa primerane použijú ustanovenia § 60 a 61. Funkcia kolízneho opatrovníka zaniká ukončením konania alebo vykonaním právneho úkonu, na ktorého účely bol ustanovený.

27. Podľa § 68 ods. 1 a 2 CSP, v rozsahu, v akom nemá fyzická osoba spôsobilosť samostatne konať pred súdom, koná za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník. (1) Procesný opatrovník je osoba ustanovená z dôvodov uvedených v tomto zákone súdom, ktorý spor prejednáva a rozhoduje. (2)

28. Podľa § 69 CSP, súd ustanoví procesného opatrovníka fyzickej osobe, ktorá nemôže samostatne konať pred súdom a nemá zákonného zástupcu. Rovnako postupuje, ak zákonný zástupca nemôže za fyzickú osobu konať alebo ak je nečinný.

29. Podľa § 117 CMP, ak treba, aby za maloletého konal opatrovník, súd na návrh ustanoví za opatrovníka najmä blízku osobu maloletého, u ktorej je predpoklad, že bude konať v záujme maloletého, ak s ustanovením súhlasí. Inak ustanoví za opatrovníka orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

30. V zmysle citovaných ustanovení súd ustanovil maloletému vo výroku III. tohto uznesenia procesného opatrovníka, ktorý bude zastupovať záujmy maloletého dieťaťa v konaní o neodkladnom opatrení, ako aj v konaní vo veci samej. Za procesného opatrovníka pritom ustanovil podľa trvalého bydliska maloletého miestne príslušný Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, ktorý aj vedie spisovú dokumentáciu maloletého dieťaťa, pričom návrh na ustanovenie blízkej osoby za opatrovníka podaný nebol.

Poučenie:

Proti výroku I. tohto uznesenia je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava (§ 357 písm. d) CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Proti výrokom II. a III. uznesenia odvolanie nie je prípustné.